

**BALVU NOVADA
ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2011.–2017.GADAM
ĪSTENOŠANAS UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS PAR 2013.GADU.**

Balvu novada pašvaldības attīstības programma 2011.-2017.gadam saskaņota Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā Koordinācijas padomes sēdē 2011.gada 7.septembrī un apstiprināta Balvu novada Domes sēdē 2011.gada 8.septembrī (prot.Nr.17, 35.§).

Pašvaldības attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments (līdz 7 gadiem), kurā noteikts pasākumu kopums ilgtermiņa prioritāšu īstenošanai.

Pašvaldības attīstības programma izstrādāta izvērtējot nacionālā, reģionālā un vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentus. Balvu novada attīstības programma 2011.-2017.gadam ir hierarhiski pakārtota ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentam Balvu novada ilgtermiņa attīstības stratēģija līdz 2030.gadam.

Attīstības programma sastāv no trīs daļām. Pirmajā daļā ir veikta novada pašreizējās situācijas un SVID analīze. Balstoties uz pašreizējās situācijas analīzes rezultātiem, attīstības programmas otrajā daļā ir noformulēta novada attīstības vīzija, stratēģiskie mērķi un vidēja un ilgtermiņa prioritātes, trešajā daļā ir ietverts rīcības plāns un investīciju plāns.

Balstoties uz esošās situācijas analīzi, attīstības dokumenta stratēģiskajā daļā noteikta novada nākotnes vīzija, noteiktas prioritātes un mērķi, mērķu sasniegšanai noteikti rīcības virzieni, kas katrs sīkāk aprakstīts, norādot sagaidāmos rezultātus, noteiktos uzdevumus un pasākumus uzdevumu ietvaros. Veicamie pasākumi apkopoti rīcības plānā, bet tuvāko gadu (vismaz 3 gadiem) investīciju projekti ir iekļauti investīciju plānā, kas ik gadu ir aktualizējams.

Attīstības programmā noteikta attīstības vīzija līdz 2020. gadam - Novads ar vērtību harmoniju - veselīgi domājoši cilvēki veselīgā vidē, kā arī ilgtermiņa prioritāte - novada konkurētspējas palielināšana. Novada attīstība ir konsolidēta uz vienu mērķi – palielināt novada konkurētspēju, stimulējot resursu un potenciāla izmantošanu (izglītības un pakalpojumu jomas Balvu pilsētā, uzņēmējdarbības un radošā potenciāla sasaiste, lauku saimniecību ekonomiskās aktivitātes palielināšana, u.c.) un mazinot infrastruktūras nepilnības, lai piesaistītu novadam izglītotus un aktīvus jauniešus, kas iesaistās uzņēmējdarbībā un kopā ar esošajiem novada uzņēmējiem rada darba vietas novada iedzīvotājiem.

Pašvaldības specializācija - mazo uzņēmumu attīstība lauksaimniecībā, mežizstrādē, kokapstrādē un pakalpojumi, t.sk. tūrisms un pakalpojumi iedzīvotājiem, t.sk. sociālā uzņēmējdarbība, kvalitatīvas dzīves vides nodrošināšana - saglabājot lauku teritoriju tradicionālo lauku vidi, kā arī sekmējot iedzīvotāju, īpaši jauniešu, radošā un inovatīvā potenciāla attīstību

Lai novada attīstības virzieni un aktivitātes, kā arī pati programma būtu aktuāls plānošanas dokuments, tajā paredzēta īstenošanas uzraudzības veikšana, ik gadu

sagatavojot ziņojumu par paveikto un sasniegto. Arī teritorijas attīstības dokumentu normatīvā bāze paredz regulāru attīstības programmas īstenošanas uzraudzību.

Šis ir otrais uzraudzības ziņojums par Balvu novada attīstības programmas 2011.-2017.gadam īstenošanu un tas sniegts par 2013.gadu. Uzraudzības ziņojuma pamatā ir rezultatīvie rādītāji un investīciju programmas (plāna) analīze. Pārskats strukturēts atbilstoši plānošanas dokumenta stratēģiskajai daļai. Vispirms doti dati par novada attīstības pamatrādītāju izmaiņām, tad informācija par katru mērķi raksturojošo rādītāju dinamiku, bet pēc tam apkopoti dati, kas raksturo katra rīcības virziena rezultātus. Pielikumā apkopota informācija no pašvaldības institūcijām un struktūrvienībām par paveikto rīcības plāna ietvaros. Noslēgumā sniegti būtiskākie secinājumi par progresu 2013.gadā. Ziņojumu sagatavojuši Balvu novada pašvaldības Finanšu un attīstības nodaļa.

Balvu novada vispārīgs raksturojums

2009.gada administratīvi teritoriālās reformas rezultātā izveidotajā Balvu novadā apvienojušās 11 novada teritoriālā iedalījuma vienības: Balvu pilsēta, Balvu pagasts, Bērzkalnes pagasts, Bērzpils pagasts, Briežuciema pagasts, Krišjāņu pagasts, Kubulu pagasts, Lazdulejas pagasts, Tilžas pagasts, Vectilžas pagasts un Vīksnas pagasts. Balvu pilsēta, Balvu pagasts, Bērzkalnes pagasts, Bērzpils pagasts, Briežuciema pagasts, Krišjāņu pagasts, Kubulu pagasts, Lazdulejas pagasts, Tilžas pagasts, Vectilžas pagasts un Vīksnas pagasts.

Balvu novads atrodas valsts ziemeļaustrumu daļā un robežojas ar 9 novadiem (Viļakas, Rugāju, Baltinavas, Gulbenes, Alūksnes, Madonas, Lubānas, Kārsavas un Rēzeknes novadiem). Attālums līdz valsts galvaspilsētai Rīgai 220 km, tuvākais nacionālas nozīmes attīstības centrs ir Rēzeknes pilsēta - 80 km.

Balvu novads atrodas ģeogrāfiski tuvu arī Igaunijas Republikai un Krievijas Federācijai. Attālums no novada centra Balvu pilsētas līdz Latvijas –Krievijas robežkontroles punktam Vientuļi-Ludonka ir 35.6km.

Novada teritorija 1044.5 km², iedzīvotāju skaits 2013.gada beigās 14606, iedzīvotāju blīvums uz 1km² - 14. Pēc administratīvās reformas, teritorijas ziņā Balvu novads ir 14.lielākais novads Latvijā un iedzīvotāju skaita ziņā ir 22.vietā no 110 novadiem.

Balvu novada attīstības programmas 2011. - 2017. gadam ieviešanas rezultāti

Pozicionējoties uz novada galveno ilgtermiņa mērķi – novada konkurētspējas palielināšanu - ir noteiktas darbības prioritātes.

Balvu novada attīstības prioritātes 2011.-2017.		
(P1) Veselīgi domājoši cilvēki	(P2) Veselīgs novads	(P3) Veselīga vide
<ul style="list-style-type: none"> ▶ Izglītība ▶ Uzņēmējdarbība ▶ Kultūra ▶ Pašvaldības kapacitāte 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Sociālie pakalpojumi ▶ Veselības aprūpe ▶ Sports ▶ Aktīvā atpūta 	<ul style="list-style-type: none"> ▶ Videi draudzīga saimniekošana ▶ Infrastruktūra ▶ Apkārējā vide

Novada attīstības programmas uzraudzības sistēma ir izstrādāta ar mērķi izveidot ietvaru, kas ļautu sistēmiski apkopot un izvērtēt novada teritorijas attīstības tendences, kā arī teritorijas attīstības plānošanas dokumenta īstenošanas progresu.

Prioritātes mērķu vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un rīcību rezultatīvie rādītāji Balvu novadā

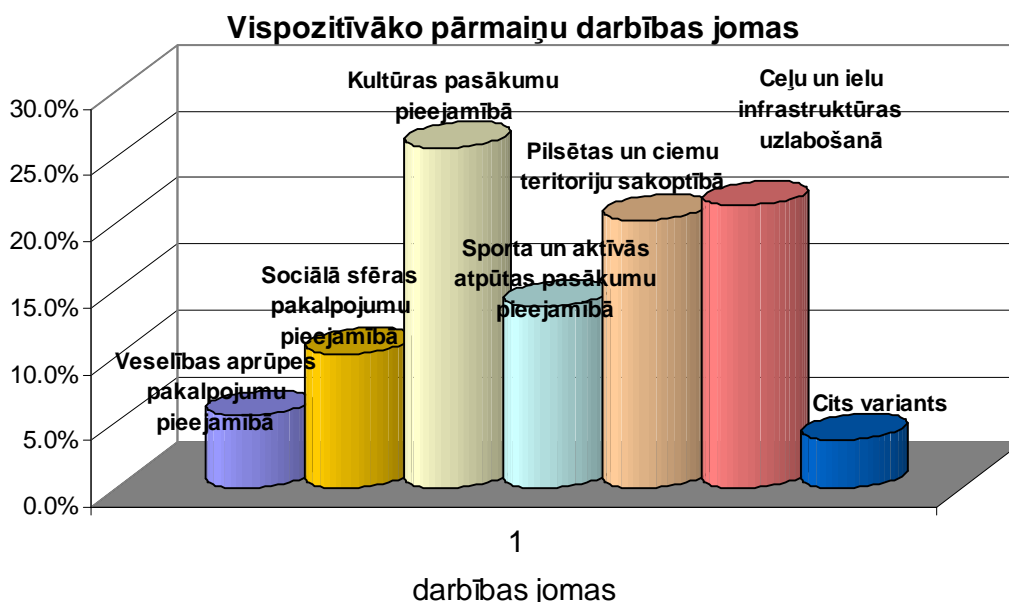
Prioritāte, mērķis	Vidējā termiņā sasniedzamie rezultāti un bāzes rādītāji	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2012.g. un attīstības tendence	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2013.g. un attīstības tendence	Rīcību īstenošanas rezultatīvie rādītāji 2017.g. un attīstības tendence	Datu ieguves avoti
(Pr.1.) VESELĪGI DOMĀJOŠS NOVADS					
<i>Prioritātes mērķis ir attīstīt radošus, inovatīvus, ekonomiski aktīvus cilvēkus, kuri veido uzņēmumus, darba vietas, aktīvu kultūras dzīvi, piesaista tūristus</i>	Bezdarba rādītājs turpina samazināties (2011. gada sākumā 18,7 %). Zem 10 % NVA	17.1%, 2012.gada beigās ↓	16.6%, 31.12.2013. ↓	Zem 10 % ↓	NVA
	Iedzīvotāju ienākuma nodokļa pieauguma tendence ir stabila (IIN ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju novada budžetā ir vieni no lielākajiem Latgales reģionā, LVL 155 (EUR221) uz vienu iedzīvotāju 2009. gadā)	LVL 198 (EUR 266) uz vienu iedzīvotāju 2012.gadā. ↑	LVL 219 (EUR 312) uz vienu iedzīvotāju 2013.gadā ↑	Vairāk kā 15 % pieaugums ↑	VID, Novada pašvaldība
	Mazo uzņēmumu skaita pieaugums (2010.gadā novadā darbojās 813 uzņēmumi, no tiem 297 Balvu pilsētā, 20 kokapstrādē)	871 uzņēmumi ↑	916 uzņēmumi, t.sk. 362 Balvu pilsētā ↑	860 uzņēmumi, 25 kokapstrādē ↑	Lursoft, CSP
	Pieaugošs tūristu skaits Balvu novadā (2010. gadā 22 tūkst. cilvēku) 30 tūkst. cilvēku.	27 tūkst. cilvēku. ↑	27 tūkst. cilvēku. →	30 tūkst. cilvēku. ↑	TIC

(Pr.2.) VESELĪGS NOVADS					
<i>Prioritātes mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos un veselības pakalpojumus, kā arī veicināt veselīgu dzīves veidu attīstot sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem.</i>	Iedzīvotāju skaits nesamazinās (2011. gada sākumā 15505 iedzīvotāji)	14 972 iedzīvotāji (2012. gada beigās) ↓	14 606 iedzīvotāji (2013. gada beigās) ↓	15 510 iedzīvotāji ⇒	Pilsonības un migrācijas lietu pārvalde
	Iedzīvotājiem ir nodrošināti plaša spektra kvalitatīvi aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumi (2010. gada aptauja – nepieciešami aktīvās atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamības uzlabojumi, īpaši jauniešiem)	Nav datu	39.4% no respondentiem vispozitīvāk vērtē atpūtas un sporta pasākumu pieejamību ↑	Iedzīvotāju apmierinātība ar kultūras un sporta jomu ↑	Aptauja
	Iedzīvotājiem ir nodrošināti kvalitatīvi nepieciešamie sociālie un veselības aprūpes pakalpojumi (2010. gada aptauja – iedzīvotāju uzsver, ka nepieciešami uzlabojumi)	Nav datu	15.5% no respondentiem vispozitīvāk vērtē sociālo pakalpojumu pieejamību un veselības jomu ↑	Iedzīvotāju apmierinātība ar sociālo un veselības jomu ↑	Aptauja
(Pr.3.) VESELĪGA VIDE					
<i>Prioritātes mērķis ir novadā veidot veselīgu un kvalitatīvu dzīves vides telpu, nodrošināt dzīves kvalitāti.</i>	Sakopta pilsētas un ciemu zaļā teritorija.	Sakopta pilsētas un ciemu zaļā teritorija. ↑	Turpinās pilsētas un ciemu zaļo teritoriju labiekārtošana ↑	Labiekārtoti pilsētas parki un skvēri ↑	Novada pašvaldība
	Neizmantoto lauksaimniecības zemju platības samazinājums (2010. gadā neapstrādātā LIZ ir 6430 ha jeb 15%)	5280 ha jeb 13% ↓	7385 ha jeb 18% ↑	Vairāk kā 20% samazinājums ↓	Latvijas lauku saimn. uzskaites tīkls
	Energoefektivitāte pašvaldībās iestāžu ēkās (20% procenti ēku)	20% ēku ⇒	43% ēku ↑	60% ēku ↑	Novada pašvaldība
	Lauksaimniecības un amatniecības sasaiste ar tūrismu (10 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem 2010. gadā)	13 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	16 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	20 pakalpojumu piedāvātāji tūristiem ↑	TIC
	Sakārtota ceļu un ielu infrastruktūra	Tiek veikta ceļu un ielu infrastruktūra sakārtošana ↑	Turpinās ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana (pēc aptaujas rezultātiem viena no jomām ar vispozitīvākām pārmaiņām) ↑	Visi ciemu centri sasniedzami pa asfalta seguma ceļu. Pilsētas ielu kvalitāte ir apmierinoša (aptaujas rezultāti) ↑	Novada pašvaldība

Apzīmējumu skaidrojums:

- ↑ Pieaugums ar pozitīvu vērtējumu
- ⇩ Samazinājums ar pozitīvu vērtējumu
- ⇒ Nav notikušas izmaiņas
- ⬆ Pieaugums ar negatīvu vērtējumu
- ⬇ Samazinājums ar negatīvu vērtējumu

Balvu novada pašvaldība ir veikusi aptauju par prioritāro mērķu īstenošanu novada attīstības programmas progresa uzraudzības ziņojuma ietvaros. Lai arī respondenti ir norādījuši pašvaldības darbības jomas, kurās ir notikušas vispozitīvākās pārmaiņas (skat. grafisko attēlu Vispozitīvāko pārmaiņu darbības jomas), tomēr aptaujas dalībnieki arī atzīmējuši, ka ceļu un ielu sakārtošanai, dabas teritoriju sakopšanai, sabiedriskā transporta nodrošinājumam, joprojām jāpievērš īpaša uzmanība.

Ekonomikas jautājumu nozīmību apliecinājuši novada iedzīvotāju aptaujas rezultāti. Iedzīvotāji ikgadējā aptaujā, raksturojot aktuālākās novada problēmas, visbiežāk norāda uz darba vietu trūkumu, kā arī iesaka risināt bezdarba problēmas, veicināt uzņēmējdarbību. Kā galveno problēmu lielākais respondentu vairums nosauc darba vietu trūkumu novadā.

Pašvaldības darbības virsuzdevumam jābūt uzņēmējdarbības uzsākšanas un attīstības iespēju veicināšana, izmantojot gan tās rīcībā esošus atbalsta pasākumus, gan rosinot sadarbību starp uzņēmējiem, izglītības iestādēm un valsts institūcijām uzņēmējdarbības vides uzlabošanā un uzņēmējdarbības atbalstā.

Prioritātes 1 - **VESELĪGI DOMĀJOŠS NOVADS** – mērķu: attīstīt radošus, inovatīvus, ekonomiski aktīvus cilvēkus, kuri veido uzņēmumus, darba vietas, aktīvu kultūras dzīvi, piesaista tūristus, īstenošanas aktivitātes.

Īstenoti projekti

Etnogrāfisko tautu tērpu izgatavošana Balvu novada Vectilžas pagasta jauniešu deju kolektīvam
Kora tērpu izgatavošana Balvu kultūras un atpūtas centra senioru jauktajam korim "Pīlādzis"
Ziemeļlatgalei raksturīgu tautu tērpu sastāvdaļu iegāde Briežuciema pagasta vidējās paaudzes deju kolektīva „Pāris” tautu tērpu nokomplektēšanai
Aprīkojuma un informācijas tehnoloģiju un programmu iegāde Bērnu un jauniešu centram
Balvu novada deju kopas "Nebēda" dalība II Latvijas Kultūras dienās Īrijā
Saieta namu rekonstrukcija Balvu novada pagastos
Tautu tērpu iegāde Vīksnas pagasta deju kopai „Piesitiens”
Mūzikas instrumentu iegāde Tautas pūtēju orķestrim "BALVI"
Grāmatu iepirkums Balvu reģiona publiskajām bibliotēkām
Skatuves tērpu aksesuāru iegāde Kubulu pagasta deju kolektīviem
Tautiskais krekls, kā materiālās kultūras sastāvdaļa Tilžas pagasta etnogrāfiskā ansambļa un jauktā kora darbībā
Skatuves tērpu iegāde Balvu Kultūras un atpūtas centra jauktajam korim „Ezerkrasts”
Tu raksti es lasu!
Latvijas viskrāsainākā māksliniece Balvos
Kompleksi risinājumi ēku energoefektivitātes uzlabošanai Balvu pirmsskolas izglītības iestādē "Pīlādzītis"
Jaunatnes politikas indeksa aprēķināšana Balvu novada pašvaldībā jauniešu dzīves kvalitātes novērtēšanai
Projekts "Skolu daudzpusējās partnerība" Stacijas pamatskolā
Briežuciema pamatskola kā daudzfunkcionāla resursu centra attīstība - vīzija, iespējas, risinājumi

Uzsākta un turpinās projektu īstenošana

Infrastruktūras labiekārtošana uzņēmējdarbības attīstībai Tilžā
Latvijas -Lietuvas-Baltkrievijas pārrobežu projekts Museum Gateway
Atbalsts ugunsdrošības pasākumiem pašvaldību vispārējās izglītības iestādēs
Latvijas-Krievijas pārrobežu projekts „Pasargāt, lai nepazaudētu - kultūras mantojuma saglabāšana”
Balvu Valsts Ģimnāzijas rekonstrukcija, 1.kārta
Latgales latviešiem svarīgo kultūras lauku skaidrojums Rēzeknes augstskolas jaunākajos pētījumos (lektorijs Ziemeļlatgales kultūras darbiniekiem).

ES mūžizglītība, skolu daudzpusēja partnerība, Balvu Amatniecības vidusskola
Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Tilžas vidusskolā

Prioritātes 2 - **VESELĪGS NOVADS** – mērķu: nodrošināt iedzīvotājiem nepieciešamos sociālos un veselības pakalpojumus, kā arī veicināt veselīgu dzīves veidu attīstot sporta un veselīgas atpūtas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem un tūristiem, īstenošanas aktivitātes.

Īstenoti projekti

Atbalsts sporta attīstībai Tilžā
Bērnu rotaļu laukumu labiekārtošana Balvu novadā
Promotion of Healthy Life-Style Organizing Sport Events in Latgale and Pskov Regions
Rotaļu laukuma izveide Balvos, Tautas ielā 4A
Latgolys folklorys vuokuma konkurss Apleicīne3
Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzes papildināšana

Uzsākta un turpinās projektu īstenošana

Grupu mājas pakalpojumu sniegšana personām ar garīga rakstura traucējumiem Balvu novadā
Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide
Algotie pagaidu sabiedriskie darbi pašvaldībās

Prioritātes 3 - **VESELĪGA VIDE** – mērķu: novadā veidot veselīgu un kvalitatīvu dzīves vides telpu, nodrošināt dzīves kvalitāti, īstenošanas aktivitātes.

Īstenoti projekti

Igaunijas-Latvijas_Krievijas pārrobežu projekts Tour de Latgale&PSKOV
Zivju resursu palielināšana Balvu novada ezeros
Balvu pilsētas ielu rekonstrukcija stratēģiski nozīmīgu objektu sasniedzamības nodrošināšanai

Uzsākta un turpinās projektu īstenošana

Publisko teritoriju apgaismojuma infrastruktūras uzlabošana Balvu novadā I. kārtā
Bērzu kapu kapličas renovācija
Brīvības ielas posma rekonstrukcija no Balvu pilsētas administratīvās robežas līdz Šķērsielai pie parka
Krucifiksu atjaunošana Vīksnas pagastā
Tūrisma infrastruktūras attīstība Balvu novadā

Ūdenssaimniecība Kubulu pagasta Kurnas ciemā
--

Balvu novada Bērzpils ciema ūdenssaimniecības sakārtošana

PRIEKŠLIKUMI

Jaunas aktualizētas investīciju programmas izstrādē 2014.gadā, jābalstās gan uz novada domes pieņemtajiem normatīvajiem aktiem un saistībām, gan valsts ekonomiskajiem procesiem, gan pieejamai informācijai par 2014.-2020.gada Eiropas Savienības fondu prioritāšu atbalsta virzieniem un finanšu resursiem.

Lai nodrošinātu efektīvu informācijas apkopošanu ikgadējā uzraudzības ziņojuma izstrādei, novada institūcijām ieteicams izveidot atsevišķu datu bāzi par investīciju programmā paredzētajiem projektiem un aktivitātēm, pastāvīgi aktualizējot datus.

Pielikumā informatīvā tabula par projektu īstenošanu un to plānoto darbības rādītāju sasniegšanu.

Sagatavoja
Balvu novada pašvaldības
Finanšu un attīstības nodaļas plānotāja
Valda Vancāne,
27.02.2014.